

KrFs vei i en ny tid

Taler

Dagfinn Høybråten

Dato

8 april 2010

Sted

Gjesdal

Omstendigheter

Åpent møte

1 Noen myter sitter hardere i enn andre... Som den at KrF i sin tid stemte mot innføringen av fargefjernsyn. Det var Dagbladet av alle, som avslørte den myten for noen uker siden: KrF både argumenterte og stemte for å innføre fargefjernsyn.

5

En annen slik vrangforestilling er at KrF er "de tapte sakers parti". Heller ikke den har rot i virkeligheten.

10 Faktum er at det er vanskelig å peke på noe annet parti som i forhold til sin størrelse har flere og bedre resultater å vise til enn KrF. I et bredt spekter av politiske saker har KrF vunnet skjellsettende seire, og vært med å forme norsk politikk og samfunn.

15 Ja, også noe av det som gir Norge størst oppmerksomhet internasjonalt, og som vi som nasjon har grunn til å være stolt av, bærer tydelige KrF spor.

20 En slik sak er kampen for verdens fattigste. Norges bidrag innen bistand og humanitær innsats, blir lagt merke til i verden. Det er resultatet av en årelang politisk fellesinnsats der KrF har ført an sammen med et par andre partier. Og ingen andre partier har så konsekvent kjempet for økt innsats på dette området som KrF. Vi hadde Norges første bistandsminister i Reidun Brusletten. Med Hilde Frafjord Johnsons som utviklingsminister økte bistanden hvert eneste år, og Norge ble det land i verden som ga mest i forhold til det vi tjener.

25 Vårt velferdssystem har også gitt Norge internasjonal anerkjennelse. KrF var tidlig ute og programfestet en folketrygd for alle i 1936. Denne reformen, Norges største velferdsreform gjennom tidene, ble også gjennomført av KrF og

sosialminister Egil Aarvik i 1967.

30

Videre er Norges gode ordninger for barnefamiliene framhevet som et forbilde internasjonalt. Her i landet er KrF familiepartiet. 60 prosent mener vi har en god familiepolitikk. Vi kjempet for barnetrygden. Vi har utvidet fødselspenger og pappapermen. Og vi både initierte og gjennomførte den store
35 valgfrihetsreformen i norsk familiepolitikk, nemlig kontantstøtten.

40

Regjeringen skryter gjerne av at Norge internasjonalt har blitt kåret til "Champions of the Earth" for innsatsen mot klimaødeleggelser. Denne hederen har Norge fått på grunn av regnskogssatsingen. En slik satsing var ikke inne i regjeringens planer. Den ble kjempet fram av KrF, sammen med Høyre og Venstre under klimaforliket på Stortinget.

45

KrF har vært pionerer i miljøpolitikken: Statsminister Korvald var den som for første gang løftet fram miljøperspektivet i regjeringens langtidsprogram. Engasjementet har fulgt oss siden, og det er en kjent sak at den KrF-ledede sentrumsregjeringen ble den første regjeringen i verden som gikk av på en miljøsak.

50

Slik kan jeg fortsette med hvordan KrF kjempet fram musikk og kulturskoler landet over.

Hvordan vi fikk gjennom trosopplæringsreformen under Bondevik II regjeringen. Noe som ble omtalt som den største reformen i Kirkens historie siden 1736.

55

Hvordan friskolepartiet KrF, med Rogalands Kjell Bondevik i spissen, kjempet fram friskoleloven.

Hvordan samme mann sikret Høyskoler til regionene.

Eller hvordan Bondevik II regjeringen stod for tidenes utflytting av arbeidsplasser til distriktene.

60

- De tapte sakers parti? Nei, så langt i fra. Det er en myte som bør bli borte som røyk for vinden. Eventuelt som røyk fra utestedene...

KrF vet å utgjøre en forskjell. Å vite det gir styrke til nye kamper..

65

For vi er stolte over det vi har fått til. Men vi er ikke fornøyde. Det er så mye mer vi vil flytte fra listen med kampsaker, til listen med politiske seire.

70 Vi er stolte over verdiene våre. Så la oss utrykke dem. Og på en måte som folk kan identifisere seg med - på hver arbeidsplass, i hvert hjem og hvert lokalsamfunn rundt om i landet.

75 Vi vet at behovet for KrF, og de verdiene vi står for, ikke er mindre i dag - Nei det er større en noen gang.

Derfor fornyer vi oss, og derfor har vi en strategiprosess der vi ser på kultur, arbeidsformer og kommunikasjon: For å øke vår gjennomslagskraft.

80 Målet er at vi skal vinne en langt større andel av de 30 prosent av det norske folk som ikke utelukker at de kan bli KrF-velgere.

85 Det krever nye grep. Men jeg er overbevist om at det må skje, ikke ved at vi fjerner vår egenart og blir lik alle andre partier, men at vi finner vår berettigelse i det KrF er best på og ofte ganske alene om å tilføre det norske samfunnet.

Vi skal bygge huset større, men vi må ha en grunnmur. Partiets og de tillitsvalgtes forpliktelse på det kristne verdisynet er denne grunnmuren. Uten den vil ikke huset stå.

90 Vi skal ha åpne dører, lave terskler og stor takhøyde. Men vi må ha et tak. Partiets program vedtatt av partiets øverste organ legger rammen for den politikken vi skal føre i perioden. Det må velgerne kunne stole på.

95 Vi trenger en ideologisk bevisstgjøring. Vi trenger en fornyelse av kultur, arbeidsformer og kommunikasjon, så la oss ikke ende i en debatt om symboler neppe bidrar til nevneverdig vekst.

100 Her tror jeg det er tre viktige nøkler: Vi må lære av historien. Vi må innse at ny framgang skjer gjennom alliansebygging. Og, ikke minst, må vi fastholde politikkens kristne verdiforankring.

105 Kristelig Folkepartis gjennombrudd på riksplan kom ved valget i 1945. En hel generasjon hadde erfart hvordan nazist-troppene i Vest-Europa hadde trampet ned menneskeverdet og demokratiet, og hvordan kommunist-kadrene i Øst-

Europa knuste frihetsverdiene og prøvde å tvinge ateismen på massene.

110 Ønsket om å bygge et nytt samfunn preget av kristne verdier og demokratisk styresett, motiverte folk med ulike bakgrunn til å skape en bred allianse også i Norge. Her var intellektuelle og kunstnere. Her var framtrepende teologer og lekfolkshøvdinger. Det var forretningsfolk, lærere, bønder og arbeidere. Samfunnsengasjerte folk fra svært ulike miljøer gikk sammen og gjorde KrF til sitt felles politiske redskap i denne gjenreisningen av Norge.

115 Det var et kristen-demokratisk prosjekt - og som sådan et pionerprosjekt på nordisk grunn. Ingen kopi av søreuropeiske partier bygd på katolsk sosiallære. Ingen kopi av evangeliske og protestantiske partier i Nederland eller Sveits. Ingen kopi av tyske forbilder. KrF skapte "kristen-demokrati på norsk", med en
120 politikk preget av våre egne historiske og kulturelle forutsetninger.

KrF representerte noe nytt, og ga folk et tydelig alternativ ikke minst langs verdimesse konflikthlinjer. KrF ble en bevegelse som dekker andre dimensjoner enn aksene mellom borgerlig/sosialistisk politikk. Ekte kristen-demokrati lar seg
125 ikke plasseres og defineres langs gamle ideologiske konflikthlinjer. Det tilfører noe nytt. Å falle tilbake på denne endimensjonale høyre/venstre-aksen og gjøre KrF til et borgerlig-liberalt parti vil være å fjerne en viktig del av den identitet som berettiger vår eksistens som parti.

130 Det er flere historiske lærdommer å hente fra KrFs gjennombrudd som riksparti. Noe av det mest iøynefallende var at KrFs nasjonale gjennomslag var uttrykk for en alliansebygging.

Teologisk ble KrF en fellesarena fra alle kristne leirer.

135 Sosialt og politisk var KrF også en mangfoldig koalisjon. Noen sognet til arbeiderbevegelsen, andre var bønder. Noen hadde borgerlig bakgrunn, andre følte ikke det ordet dekkende. Noen var avholdsfolk på sin hals, andre var vant til vin på middagsbordet. Noen var pasifister, andre ville ruste opp forsvaret
140 under slagordet: Aldri mer 9. april!

Det som bandt dem sammen var et kristen-demokratisk prosjekt, hvor de i fellesskap utformet partiets verdigrunnlag og politiske program. Den historiske lærdom er klar: Respekt for ulikheter og alliansebygging for felles mål er en vei

til framgang. Uten et slikt perspektiv blir vi fort et eliteparti uten folkelig bredde og appell.

150 I arbeidet med KrFs strategi framover trenger vi innspillene fra trofaste KrFere som vil bevare et KrF som er til å kjenne igjen. Og vi trenger utfordringene fra de som vil forandre. Uten dem vil vi lett stivne i gårsdagens politiske løsninger.

155 Mangfoldet i KrF er en styrke, ikke et problem. Jeg ønsker at vi i den fornyelsesprosessen vi er inne i ikke støter noen fra oss, men bygger sammen - og bygger et felles verdiprosjekt.

160 Erfaring viser at partier vil veksle mellom motgang og framgang. Fornyelse og at andre konfliktsaker kommer opp på den politiske dagsorden kan bidra til å snu motgang til oppgang.

Dette har også KrF erfart før. Abortstriden på 1970-tallet ga en gullalder. Så fulgte svakere valgresultater. Mot slutten av 1990-årene fulgte en ny suksessperiode inntil det kraftige tilbakeslaget i 2002. De gode periodene var ikke preget av at partiet visket ut sin identitet, sin egenart eller sin forankring.
165 Men vi sto for politiske saker som viste verdiene i praksis og fenet bredt i folket.

Velgersvikten som inntrådte i 2002 hadde åpenbar sammenheng med regjeringsslitasje. KrF stilte med statsministeren i spissen for en regjering som ble
170 anklaget for å la skattelettelser til rike og gå foran velferd for folk flest, slik at forskjellene mellom rike og fattige økte. Det sved for et sosialt engasjert parti som KrF. Men under de rød-grønne er forskjellene ikke blitt mindre og andelen fattige har økt. Vi har investert mye for å ta tilbake den sosiale troverdigheten vår. Undersøkelser tyder på at vi langt på vei har klart det.

175 Velgertap kan selvsagt motvirkes ved bedre kommunikasjonsstrategier. Men først og fremst må velgere mobiliseres ved at de positivt ser at KrF er offensivt og tilbyr gode løsninger i aktuelle konfliktsaker. En stemme til KrF må anses som en tydelig stillingtagen i den politiske striden.

180 Da må partiet samles om kampsakene og skolere mange til å være aktive og talspersoner med sterke argumenter for KrF og våre politiske løsninger.

185 Strategiarbeidet er i gang. Og jeg vet at det er avholdt flere strategisamlinger her i Rogaland som har samlet flere hundre deltakere. Det er bra. Nå er ikke tiden for å sitte på gjerdet. Nå er ikke tiden for å melde seg ut. Nå er ikke tiden for å melde seg ut. Nå er tiden for å melde seg inn og melde seg på i strategiarbeidet. Grip muligheten og vær med å forme partiets framtid.

190

Jeg har sett mange spor av trofast kjærlighet til KrF de siste dagene, noe rusten kjærlighet og en del ulykkelig kjærlighet. La oss kanalisere alt inn i en kraftfull samling om KrF!

195 Jeg tror velgere mobiliseres ved at de ser at KrF er offensivt - og fremmer gode løsninger i aktuelle konfliktsaker. En stemme til KrF må anses som en tydelig stillingtagen i den politiske striden.

200

KrF på sitt beste har evnet å samle en bred koalisjon av mennesker som synes våre verdier og saker er viktige for Norge. Det har vi klart ved å framstå som et tydelig alternativ, ikke ved å bli lik andre partier. Vi har klart det ved og fremmer saker som fenger, og fanger opp folks hverdag og samtidig uttrykker våre verdier. Vi har klart det ved å senke terskelen inn i KrF, ikke ved å viske ut vår kristne forankring og identitet. Det må vi klare igjen.

205

Familiepolitikken har vært, og er fortsatt en slik sak.

Her fremmer KrF en helhetlig permisjonsreform for norske familier.

210

Det betyr innføring av flexipermen, som utvider

foreldrepermisjonen til 16 måneder. Og gir foreldrene mulighet til å ta ut de 14 ekstra ukene når det passer for familien - helt fram til barnet fyller 10 år.

215

Det betyr selvstendig opptjeningsrett for far.

Det betyr at søskenbonusordningen innføres, slik at man beholder opptjente rettigheter selv om man ikke jobber ute mellom to tette barnefødsler.

220

En permisjonsreform betyr firedobling av engangsstøtten. Det må bli slutt på at de som har jobbet en måned for lite til å passe inn i skjemaet til NAV, skal straffes med flere hundre tusen kroner mindre i støtte fra fellesskapet når de får

barn.

225

Det betyr også at kontantstøtten skal økes. I dag er støtten så lav at den for mange ikke er et reelt alternativ - særlig i områder av landet der det er dyrt å bo.

230

I familiepolitikken er KrF en konstant provokasjon for rødgrønne politikere, som gjerne vil styre og stelle på familienes område. Men de kjører baklengs inn i framtida. Valgfrihet hører framtiden til. Dagens familier har mer tid sammen øverst på ønskelistene sine. Trendene går i KrFs favør. Så stå bare på. Vi kommer til å vinne nye familiepolitiske seire.

235

Jeg drømmer om at KrF skal bli, om vi ikke allerede er det, et parti som i alle spørsmål og sammenheng knyttes til barneperspektivet.

240

Et slikt perspektiv får implikasjoner for all politikk. Ikke minst forplikter det til kamp for barna som lider under vold, overgrep og omsorgssvikt innenfor hjemmets fire vegger. Det er det som driver oss i kampen for å styrke barnevernet. I dag er det mangler i alle ledd. Derfor foreslår KrF en opptrappingsplan for å få på plass full barnevernsdekning.

245

Hvis regjeringen har et problematisk forhold til familienes valgfrihet, så har de det enda mer til frivillige og ideelle organisasjoners innsats i samfunnet.

250

Forholdene for ideell virksomhet blir stadig trangere. Statlig byråkrati i barnevern og helseforetak ser på de ideelle institusjonene som hår i suppa. De vil heller ha et strømlinjeformet statlig apparat. Frivillige organisasjoner opplever at statsmakten i økende grad brukes til å styre innholdet i deres virksomhet.

255

Frelsesarmeen ble fratatt statsstøtte på grunn av sine meninger. Misjonen er fratatt retten til å drive lotteri fordi formålet ikke er humanitært nok og frikirkens julemesse stoppes fordi det ikke er allmenntilgjengelig. Slikt kan bare skje under et styre som ikke fullt ut anerkjenner frivillighetens egenverdi i samfunnet.

260

HSH sier at de er alvorlig bekymret for at de ideelle aktørene på helse, omsorg og barnevernsfeltet er borte i løpet av 5 til 10 år, med dagens politikk. De kan vise til en lang rekke urettferdige regler og konkurransevilkår som gjør at de ideelle rett og slett blir skviset ut.

Vi har alle hørt om hvordan barn har opplevd at hjemmet deres har gått konkurs, fordi institusjonen de bor på har tapt et anbud.

265 Og vi har sett at flotte rusbehandlingssteder som Frelsesarmeens Håpets dør og Kimerud stiftelse har blitt nedlagt, samtidig som rusmisbrukere dør i offentlige køer.

Vi trenger en ny kurs, og en ny politikk. Tre enkle KrF grep, kan skape langt
270 bedre jordsmonn for at frivillig sektor skal blomstre: Ideelle organisasjoner må få unntak i anbudsregelverket. Momsen på frivillighet må fjernes. Og skattefradraget for gaver til frivilligheten må dobles.

275

Kjære partivenner! Det mangler ikke på saker, som nærmest roper om et kraftfullt KrF. Eldreomsorgen er et slikt felt.

280 De siste ukene har bekymringsmeldingene vært mange.

NRK har fortalt om Reidun på 86 år fra Modum, som må bo på et bad på sykehjemmet. Kaare på 95 gjør det samme, og har gjort det i fire uker. Dette til tross for at det står en helt tom avdeling tilgjengelig. Når kommunen blir spurt,
285 er svaret at budsjettet ikke tillater at de ledige rommene tas i bruk.

Dagsavisen meldte nylig at en dement 83-årig kvinne, hvor pårørende lenge hadde tryglet om sykehjemsplass, frøs i hjel utenfor leiligheten sin på Kampen i Gamle Oslo. En bydel hvor en av fire som søker sykehjemsplass, får avslag. Også
290 her er budsjettmessige prioriteringer årsaken.

Det var nettopp dette KrFs verdighetsgaranti skulle til livs. Kommunene skulle få tilført penger. Og det skulle ikke være mulig å unnskyldte et uverdigg tilbud med budsjettmessige prioriteringer. Alle som trengte det skulle få
295 sykehjemsplass.

Vi fikk regjeringen med på et forlik om dette før valget. Utkast til lov og forskrift ble laget, og sendt på høring. Høringsfristen gikk ut for snart fem måneder siden. Spørsmålene er: Hvorfor sleper regjeringen bena etter seg? Var
300 dette bare viktig i valgkampen? Og hvor blir verdighetsgarantien av?

Det kan ikke være slik at folk må engste seg for om de vil få en sykehjemsplass den dagen de trenger det. Eldre pleietrengendes rett til verdig omsorg må
305 lovfestes. Kjære venner! KrFs omsorgspolitikkk treffer tiden. Det er bare å fortsette å argumentere, fortsett å jobbe. Vi kommer til å vinne fram, slik vi har gjort i de sakene jeg nevnte i starten.

310 På kvinnedagen 8. mars tok flere aviser opp hvordan selektiv abort av jentebarn brer om seg i India, Kina og andre asiatiske land. Bare i Kina rammer dette millioner av jentebarn hvert år.

Samtidig viser tall fra Norge at antall aborter på grunn av at barnet har Downs
315 syndrom er tredoblet i løpet av tre år.

Den siste tiden har vi også hørt norske kjendiser snakke om å kjøpe seg barn, med egg fra en kvinne med de "riktige" egenskapene - og en surrogatmor som bærer barnet fram.

320 Flere aviser har hatt lange artikkelserier om hvordan det er vokst opp et internasjonalt barnemarked.

Disse spørsmålene, og mange andre er dagens og morgendagens store etiske
325 utfordringer. I disse debattene skal KrF være med. Hever ikke KrF stemmen kommer det til å være temmelig stille rundt disse for demokrati og frihet aller viktigste spørsmål - de spørsmål som handler om respekten for menneskeverdet.

330 Dronning Victorias lystyacht, Britannia kommer en natt over det mørke vannet... Så ser styrmannen et lys som kommer rett mot dronningens fartøy. Som styrmann på dronningens båt beordrer han det møtende lyset å vike, slik at Britannia kan holde stø kurs.

335 Ingenting skjer.

Da roper admiralen på dronningens fartøy: - Jeg beordrer deg om å svinge av. Jeg er befalhaber på dronningen av Englands fartøy, og jeg har vært det i 10 år.

Da kommer svaret:

- Jeg har vært fyrvokter på dette fyret i 35 år.

345 Kjære partivenner! Vi trenger et parti som kjemper for at fyrene er tente og fungerer - de fyrene som har spredt lys og veiledning i over 2000 år.

Norge trenger et sterkt og handlekraftig KrF!

350

Kilde

www.krf.no

Emner

Innlegg, KrF, Menneskeverd, Partipolitikk

355

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/krfs-vei-i-en-ny-tid>

360

365

370

375